

Veresegyház Város Önkormányzata

2112 Veresegyház, Fő út 35. tel.: 28-588-600 fax: 28-588-646

Előterjesztés

Veresegyház Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 15/2013. (IV.17.) önkormányzati rendelet 18.§ (2) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján Veresegyház Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. március .....-i rendes/rendkívüli ülésére

Tárgy: A Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár valamint a Helytörténeti Gyűjtemény 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolójának és a Könyvtár 2024. évi munkatervének elfogadása

Előterjesztő:
Csérhádi Ferenc polgármester

Közreműködött: Berze Lajos intézményvezető
dr. Varga Kálmán
Holósi Ildikó igazgatási ügyintéző

Szakmai egyeztetés: Balog Erzsébet igazgatási osztályvezető

Az előterjesztés a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásáról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben foglaltakon alapul.

Tárgyalta: Művelődési és Családügyi Bizottság
Pénzügyi, Jogi és Városfejlesztési Bizottság

Az előterjesztés **nyílt/zárt** ülésen tárgyalható.
A döntés elfogadásához **egyszerű/minősített** döntés szükséges.

Tisztelt Képviselő-testület!

Tárgy: A Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár valamint a Helytörténeti Gyűjtemény 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolójának és a Könyvtár 2024. évi munkatervének elfogadása

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §. (1) bekezdés 7. pontja szerint az önkormányzat kötelező feladatellátási körébe tartozik a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 53. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezés alapján a nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetése az állam és a helyi önkormányzatok feladata. Az 54. § (1) bekezdés h) pontja alapján a nyilvános könyvtár éves szakmai munkaterv alapján ellátja a törvényben felsorolt alapfeladatokat, és tevékenységéről éves szakmai beszámolót készít.

Fenti jogszabályi kötelezettségének eleget téve a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár igazgatója Berze Lajos elkészítette az intézmény 2023. évi tevékenységéről szóló szakmai beszámolót, továbbá a 2024. évi szakmai munkatervet.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 50. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint a fenntartó meghatározza és jóváhagyja a muzeális intézmény éves és középtávú feladatait, így különösen stratégiai tervét, munkatervét és beszámolóját, fejlesztési és beruházási feladatait.

Dr. Varga Kálmán fenti jogszabályi kötelezettségnek eleget téve elkészítette a Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolóját és a 2024. évre vonatkozó fontosabb terveket.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár és a Helytörténeti Gyűjtemény 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolóját, valamint 2024. évi Munkatervét fogadja el.

Veresegyház, 2024. március 6.

Cserhádi Ferenc
polgármester

Pénzügyi egyeztetés:

Az előterjesztés pénzügyi fedezetet nem igényel.

Valkó Zoltánné
pénzügyi osztályvezető

Az előterjesztés ellen törvényességi kifogást nem emelek:

dr. Kiss Béláné
jegyző

Melléklet: - Beszámoló a Kölcsey Ferenc Város Könyvtár 2023. évi tevékenységéről
- A Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár 2024. évi munkaterve
- Beszámoló a Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény 2023. évi szakmai munkájáról és a 2024. év kiemelt feladatai

Határozati javaslat:

- 1.) Veresegyház Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár és a Helytörténeti Gyűjtemény 2023. évi tevékenységéről szóló éves szakmai beszámolóját, valamint a Könyvtár 2024. évi Munkatervét elfogadja.
- 2.) A Képviselő-testület hozzájárul, hogy a beszámolót, továbbá a munkatervet a fenntartó általi elfogadást követően az intézmény vezetője 15 napon belül megküldje a megyei hatókörű városi könyvtár részére.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Beszámoló
a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár
2023. évi tevékenységéről

Készítette: Berze Lajos
igazgató

Tartalomjegyzék

Rövid összefoglaló.....	3
A stratégiai célok végrehajtása.....	3
Szervezet.....	4
Infrastruktúra.....	4
Gyűjteményi információk	5
Szolgáltatások (változások, trendek).....	6
Minőségirányítás.....	8
Partnerségi együttműködések.....	9
PR/marketing/kommunikáció eredményei	9
Könyvtárhasználati tendenciák.....	10

Rövid összefoglaló

Könyvtárunk életében 2023 egy „Janus-arcú”, azaz meglehetősen ellentmondásos esztendőnek bizonyult.

Az év elején, az energiaárak negatív változása miatt még aggályos volt, hogy milyen feltételek mellett tudjuk biztosítani szolgáltatásainkat olvasóinknak, felhasználóinknak. Legnagyobb örömünkre az aggodalmainkat felválthatta némi megkönnyebbülés, hiszen „csak” a Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény nyitvatartásának átmeneti korlátozása vált szükségessé, a rezsiköltségek év közbe finanszírozhatónak bizonyultak.

Az év folyamán két munkatársunk is búcsút vett tőlünk átmenetileg. Egyikük sajnos súlyos betegség miatt, még február végén, míg másikuk újabb gyermeke születése okán, július közepén. Ideiglenes távozásuk óhatatlanul is megakasztotta a megkezdett munkafolyamatokat, megnehezítette a napi munkavégzést is.

Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a helyettesítésükre felvett két, pedagógus végzettségű munkatársunk lelkesedése, tenni akarása és gyermekszeretete át tudott lendíteni bennünket a nehézségek jó részén. Így gyermekrészlegünk az év utolsó negyedévére megjelenésében és szolgáltatásaiban is megújulva állt legkisebb olvasóink rendelkezésére.

Mivel a statisztika elkészítésén már túl vagyunk, örömmel jelenthetjük ki, hogy mind a beiratkozók, mind a látogatások és kölcsönzések tekintetében örömteli, kifejezetten pozitív változásokat tapasztalhattunk az év során. Az adatok részletes ismertetésére a Szolgáltatások fejezetben kerül sor.

A már említett személyi változások talán leginkább a minőségirányítási rendszer bevezetésére, adaptációjára voltak negatív hatással, hiszen mindkét, munkából „kieső” kollégánk komoly szerepet vállalt és fontos feladatokat látott el e területen, amelyet új munkatársaink nem tudtak néhány nap vagy hét alatt átvenni, lévén számukra ez a terület teljesen ismeretlen volt. Így az év második felében elmaradt feladatokat 2024. első félévében kell pótolnunk.

A stratégiai célok végrehajtása

2023-ra három stratégiai célt jelöltünk meg.

1. Az új könyvtár építésével kapcsolatos célok és feladatokat.
2. A jelenlegi elhelyezésünkkel kapcsolatos technikai és egyéb fejlesztésekkel összefüggő célok és feladatok.
3. A minőségirányítási rendszer bevezetésével kapcsolatos célok és feladatok.

Az új könyvtár építésével kapcsolatosan elmondható, hogy nyár közepére elkészültek a – megváltozott elhelyezkedésből adódó – tervmódosítások, amelyek megőrizték az épület széles körű funkcionalitását és továbbra is megfelelnek a legmagasabb esztétikai igényeknek.

A tervezett technikai fejlesztések mindegyike megvalósulhatott az év során. Az „Informatika a köz szolgálatában 2023” pályázat keretében 4, használt, de korszerűnek

mondható, felújított számítógépet szereztünk be. Így már mind a könyvtár munkatársai, mind az Internetpontunk látogatói elfogadható minőségű informatikai eszközöket vehetnek igénybe intézményünkben.

Ugyancsak sikerült beszereznünk az integrált könyvtári rendszer minden olyan új modulját, amelynek előző verziói 2023. június 30-a után már nem működtek, s így egész évben zökkenőmentesen, sőt, korszerűbb megjelenéssel tudtuk biztosítani könyvtárunk látogatóinak a könyvtár honlapunkba integrált valamennyi szolgáltatását.

A 2023. évi munkatervben a legnagyobb előrehaladást a minőségirányítási rendszer bevezetése terén prognosztizáltam. Az említett, kényszerű személyi változások azonban nem tették lehetővé, hogy minden vonatkozó elképzelésünket megvalósíthassuk. A részleteket a vonatkozó fejezetben olvashatják.

Szervezet

A Könyvtár 2023-ban engedélyezett létszámkerete 5 fő volt. Az ismertett körülmények miatt a tényleges létszámkeret 2023. december 31-én 7 fő volt, de közülük 1 fő szülési szabadságon, 1 fő tartós betegállományban van.

A munkatársak iskolai végzettség szerinti megoszlása:

- 5 fő felsőfokú végzettséggel (főiskola/Bsc, egyetem/Msc)
- 2 fő középfokú végzettséggel (segédkönyvtáros, illetve könyvtáros asszisztens)

A szervezeti struktúrában 2023-ben változás nem történt, így a Könyvtár jelenleg is 2 szervezeti egységből – gyermek- és felnőtt részleg –, illetve egy telephelyből – Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény – áll.

Sajnos az alacsony létszám¹ bizonyos jogszabályban rögzített feladatok ellátását, elsősorban a helyismereti anyagok szervezett gyűjtését és feldolgozását nehezítik.

Infrastruktúra

A Könyvtár 1998 óta üzemel a Fő út 53. szám alatt található Átrium Üzletház épületében. A használt helyiségek kis alapterületűek, könyvtári célokra alkalmatlanok, megvilágításuk rossz, a felnőtt és gyerekrészleg szellőzése, illetve természetes fénnel való megvilágítása nem megoldott. A tereinket megfelelően berendezni nem lehetséges. Az épület alagsorában elhelyezett raktárak a könyvek szakszerű tárolása kevésbé alkalmasak, viszont a termál- és szennyvízvezetékek jelenléte folyamatos és valós veszélyt jelent.

Sajnos az épület tetőszigetelése sem megfelelő, így – a vasszerkezetes üvegkupola szigetelési hiányosságai miatt – már közepes esőzések alkalmával is beázik, ami egyfelől

---

¹ Az európai uniós irányelvek alapján, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete által kidolgozott hazai szakmai ajánlások szerint a települési közművelődési könyvtárak esetében 1000 lakosonként legalább(!) 0,5 könyvtáros alkalmazása lenne szükséges. **Ebből adódóan, Veresegyház jelenlegi lakosságát tekintve, az eredményes és színvonalas könyvtári ellátás minimum 10, de inkább 11-12 fő könyvtárossal lenne megoldható.**

baletveszélyt jelent, másfelől a beszivárgó víz több helyen mállasztja a galéria feletti gipszkarton mennyezetet.

2023-ben nem valósult meg a könyvtári helyiségeken található rácsrolók cseréje, mivel az építőiparral összefüggő mindennemű áremelkedés okán ennek költségei irreálisan magasak lettek volna (a kapott informális árajánlatok alapján).

Jelentős előrelépést könyvelhettünk el az informatikai eszközparkunk fejlesztése tekintetében. Terveinknek megfelelően az Országos Informatikai Programiroda „Számítógép a köz szolgálatában” programjának keretén belül beszereztünk 4 db használt, de felújított számítógépet, s így már a könyvtár minden munkatársa egy elfogadható minőségű PC-n tudja végezni munkáját. Sajnos a Microsoft által az év második felében bejelentett szoftver támogatási változások miatt lehet, hogy ezeket a PC-eket is csak viszonylag rövid ideig tudjuk majd használni, mivel a rajtuk működő Windows 10-es operációs rendszer csak 2025-ig kap ingyenes frissítéseket és hibajavításokat.

Szintén beszerzésre kerültek a SZIKLA integrált könyvtári rendszer új programmoduljai, s ezek révén olvasóinkat, felhasználóinkat jóval magasabb technikai színvonalon, korszerűbb körülmények között tudjuk kiszolgálni.

Szintén újdonság Könyvtárunk életében, hogy telepítettük és megkezdjük megismerését és tesztelését az ingyenes Omeka rendszernek. Az Omeka egy nyílt forráskódú webes tartalomkezelő rendszer, amelyet elsősorban a könyvtárak, múzeumok, levéltárak számára fejlesztettek, s amely lehetővé teszi az intézmények digitalizált (esetünkben elsősorban helytörténeti) anyagainak tartalmilag feltárt, kereshető és látványosan megjeleníthető, felhasználóbarát közzétételét.

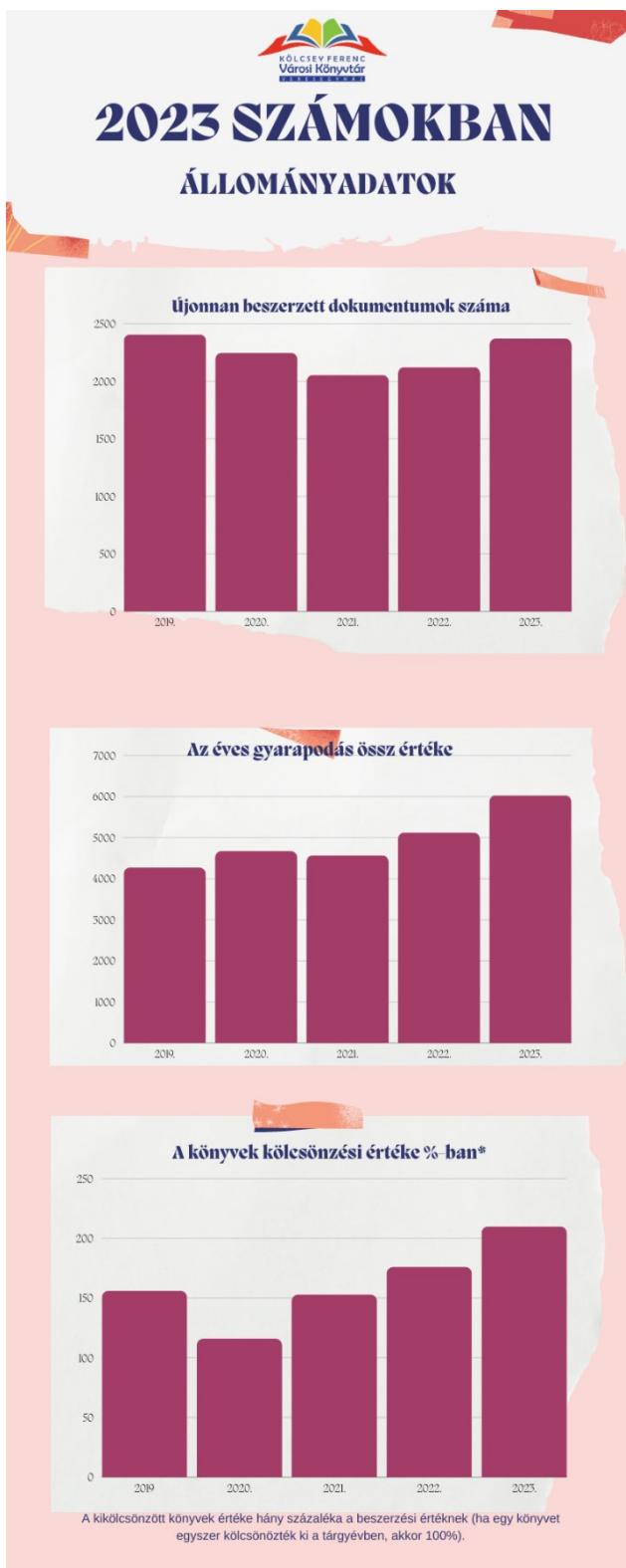
Gyűjteményi információk

2023-ban közel 5.5 millió forintot költöttünk új könyvek és 283 ezer forintot folyóiratok, magazinok beszerzésére. Az összeg jelentős része a fenntartói támogatásból származott, míg 553 000,- Ft-ot, *könyvtári érdekeltség-növelő támogatás* címén közvetlenül a központi költségvetésből kaptunk.

Ez összesen 2215 új könyv megvásárlását és 14 féle felnőtt és gyermek folyóirat éves előfizetését jelenti.

Szerencsére az éves keretünk lehetővé teszi, hogy az olvasók által keresett könyvújdonságok jelentős részét beszerezhessük, de így is félmillió forint feletti értéket képviselnek azok a könyvek, amelyeket a múlt év során már nem volt lehetőségünk megvásárolni.

2023-ban is folytattuk a tervszerű állományapasztást, amelynek keretében több, mint 1600 fizikailag, vagy tartalmilag elavult, az olvasók által nem keresett dokumentumot selejteztünk le.

A gyűjtemény feltártsága évek óta teljesnek mondható, valamennyi, a könyvtár állományában lévő dokumentum megtalálható internetes katalógusunkban.

Az év során külső segítség igénybevételével sikerült a Sándor Teréz-hagyaték keretében kapott fényképek közel felét egyértelműen beazonosítani, így ezen dokumentumok digitalizálása és helytörténeti feldolgozása elől elhárult az akadály.

Szolgáltatások (változások, trendek)

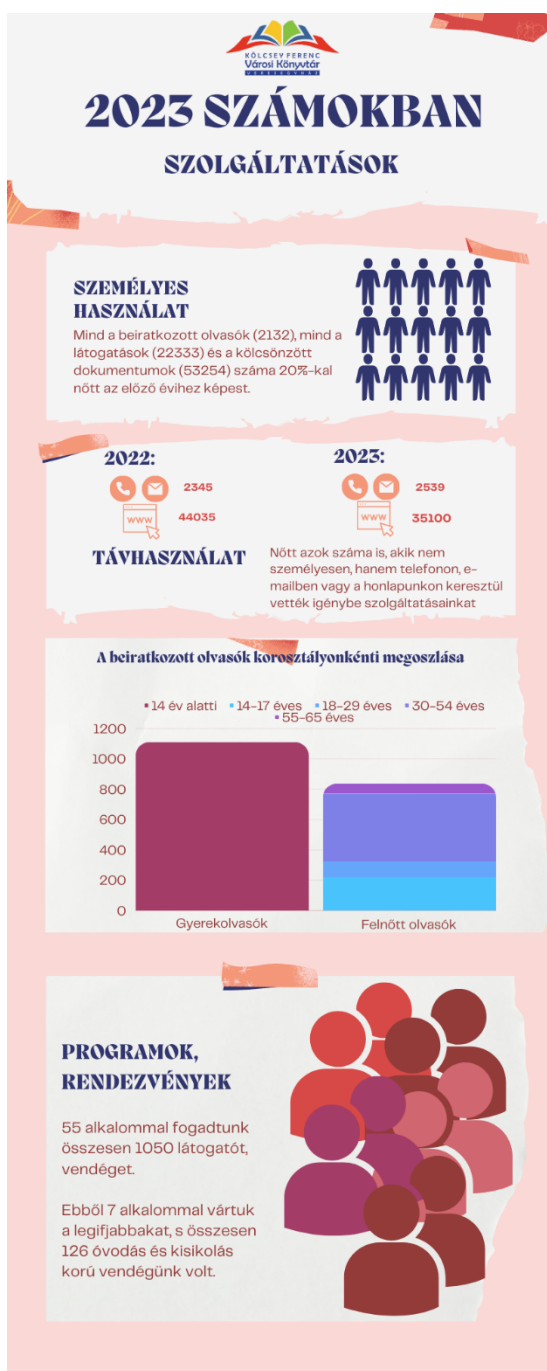
Amint azt a rövid összefoglalóban már jeleztem, a 2023 év során a könyvtári alapszolgáltatások igénybevétele tekintetében örömteli változásoknak voltunk szemtanúi.

Közel 20%-kal nőtt az előző évhez képest a beiratkozott olvasók száma, s így már közel járunk a 10%-os beiratkozási arányhoz². Különösen örömteli, hogy ugyanekkor növekedés figyelhető meg a legfiatalabbak között is (1-től 17 éves korig).

² Beiratkozási arány: a település lakosságának hány százaléka könyvtár tag.

Ugyancsak 20%-os növekedés tapasztalható a látogatások számában. 2023-ban 22 333 alkalommal köszönthettük olvasóinkat intézményünkben.

Talán nem meglepő módon a kölcsönzött dokumentumok száma is 20%-os növekedést mutat, így a tavalyi évben összesen 53 254 dokumentumot kölcsönöztünk ki olvasóinknak.

2023-ban összesen 55 alkalommal tartottunk előadásokat, klubfoglalkozásokat és egyéb rendezvényeket, amelyeken 1050 látogatót, résztvevőt fogadhattunk. Kiugróan magas volt a Magyar Kultúra Napja alkalmából szervezett programunk iránti érdeklődés, ahol Reisinger János professzor tartott érdekes előadást a Himnusz történetéről és helyes olvasatáról, de sokan voltak kíváncsiak az Imre Hilda tanítónő írói pályafutását bemutató beszélgetésre éppúgy, mint Antalffy Péter „tudományos standup”-jaira is.

Tárgyévben a meglévő két klubfoglalkozás mellett, KönyvJELZŐ néven egy harmadikat is újtárra indítottunk. A klub életre hívásának célja kifejezetten az volt, hogy fórumot teremthessünk mindazok számára, akik szívesen ajánlanának saját olvasmányélményeik alapján érdekes, izgalmas vagy fontos könyveket másoknak.

Mivel az év során távozó mindkét munkatársunk gyermekkönyvtáros volt, így a gyermekrészlegbe szervezett óvodai és iskolai programok száma alaposan visszaesett az év első 8 hónapjában. Szeptembertől igyekeztünk bepótolni a lemaradást, de ez évben mindössze 6 csoportot (2 óvodás és 4 iskolás) tudtunk fogadni. E programok keretében összesen 106 csemete ismerkedhetett meg

könyvtárunkkal és gyermekkönyvtárosainkkal.

A honlapunkon keresztül nyújtott szolgáltatások tekintetében elmondható, hogy a 2022-ben tapasztalt enyhe visszaesést követően ismét emelkedett azok száma, akik az interneten keresztül olvasták híreinket, kerestek a katalógusunkban, adtak le könyvigényt vagy hosszabbították meg kölcsönzésük határidejét. Ezekkel a lehetőségekkel összesen 35100 alkalommal éltek olvasóink, illetve a honlap látogatói.

Nagy mértékben javultak a közösségi médiában elért eredményeink is. Az elmúlt év során 64%-kal sikerült javítanunk az elérési mutatókon, s ennek eredményeként 140%-kal nőtt a Könyvtár Facebook oldalának látogatottsága.

2023-ban is nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy az egyik legnépszerűbb platformon keresztül, az elektronikus hírlevélben is rendszeresen tájékoztassuk olvasóinkat az új beszerzésekről, valamint a könyvtári programokról. A Támaspont / MOPKA-val való együttműködés keretében időről időre helyt adtunk hírleveleinkben azoknak az információknak, amelyeket ők szerettek volna minél többekhez eljuttatni. Így hónapról hónapra, összesen 15 alkalommal, mintegy 1300 címre küldtük el a Webgalamb szolgáltatás segítségével elektronikus hírlevelünket.

Nem növekedett az év folyamán az internetpont látogatóinak száma. Az Internet ma már annyira könnyen hozzáférhető a többség számára, hogy könyvtárunkban, a viszonylag kényelmetlen körülmények között, ahol a kellően szeparált számítógéphasználat sem biztosítható, már nem szívesen ülnek le a számítógépek elé látogatóink. Aikik mégis hozzánk fordulnak ilyen jellegű igényeikkel, azok elsősorban az irodai programcsomagokat használják, illetve az elektronikus dokumentumaikat szeretnék kinyomtatni.

Minőségirányítás

Amint az a rövid összefoglalóban említésre került, két munkatársunk „kiesése” leginkább a minőségirányítási rendszer bevezetésében okozott fennakadást.

Ezzel együtt is elmondható, hogy – ha nem is a tervezett mértékű – de komoly előrehaladást értünk el a könyvtári folyamatok tételes beazonosításában. Az év során elkészült a részletes folyamatleltár, s megkezdődött az egyes folyamatok tipizálása, a folyamatábrák és a folyamatleírások elkészítése. Mindez azért rendkívül fontos, mert csak a beazonosított, kategorizált és teljesen átlátható folyamatok esetében lehet olyan mérési, illetve ellenőrzési pontokat meghatározni, amelyek a későbbiekben segítenek rávilágítani, hogy a könyvtári munka mely elemei miként javíthatók, fejleszthetők, illetve a munka során felmerülő legjellemzőbb problémák milyen okokra vezethetők vissza, s ezek miként küszöbölhetők ki.

Szintén elkészült az év során az ún. tudástérkép – azaz azon készségek, képességek és ismeretek „leltára” – amely ahhoz ad mankót számunkra, hogy tisztában legyünk a munkatársak egyéni erősségeivel és gyengeségeivel, így egyrészt ezekre építhessünk a jövőbeli szolgáltatások tervezésekor, másrészt meghatározhassa a fejlesztendő területeket.

A 2023-as esztendő eredménye az is, hogy elkészült és elfogadást nyert az intézmény belső kommunikációs stratégiája. Ennek segítségével válik a szervezeten belüli kommunikáció minden formája tudatosabbá, tervezettebbé és nyomon követhetőbbé.

A minőségirányítási rendszer bevezetésének részeként „*Szakmai önismeret, könyvtári partnerkapcsolatok*” címmel tréninget szerveztünk Pest megye 15 könyvtárosa számára, amelynek keretében olyan témákat dolgoztunk fel, mint pl. a motiváció, a

konfliktuskezelés, a csapatmunka, a kiégés megelőzése vagy éppen a változások menedzselése.

Partnerségi együttműködések

Könyvtárunk jelenleg 3 alapfokú és 2 középfokú oktatási intézmény esetében látja el az iskolai könyvtári feladatokat.

Összesen már 8 középfokú oktatási intézményből fogadunk veresi lakhelyű közösségi szolgálatos diákokat, akik elsősorban a rendezvények előkészítésében, illetve az állományapasztási munkákban, illetve könyvajánlók készítésében vannak segítségünkre. Sajnos tényként kell megállapítanunk, hogy egyfelől a felkínált könyvtári munkák jó része nem túl vonzó a fiatalok számára, másfelől azonban nem szívesen vállalnak el olyan munkát, amely túl monoton vagy „túl nagy” szellemi erőfeszítést, netán komolyabb időráfordítást igényelne tőlük. A tanulságokat levonva alaposan újra kell gondolnunk, milyen, a jelenleginél vonzóbb lehetőségeket tudnánk felajánlani a diákok számára, a kölcsönös előnyök megteremtése és a közösségi szolgálatban rejlő potenciálok jobb kihasználása érdekében.

Könyvtárunk évek óta intézményi tagja a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Pest megyei szervezetének. Az MKE PEMEKSZ éves rendezvényein – könyvtárosnap, gyermek- és olvasószolgálati szakmai nap stb. – rendszeresen képviseltetjük magunkat. Ezek az események, a kollegiális kapcsolatok ápolásán túl a szakmai tudásunk gyarapodásához, hivatásbeli ismereteink elmélyüléséhez is nagyban hozzájárulnak.

PR/marketing/kommunikáció eredményei

A „Szolgáltatások” fejezetben már említésre került, hogy honlapunk látogatottsága az előző évihez képest nőtt. A közösségi médiák korában mi továbbra is kiemelt helyen kezeljük intézményünk honlapját, alapvetően azt szeretnénk, hogy a könyvtárral kapcsolatos hírek elsődleges forrásaként tekintsenek rá. Ennek érdekében a múlt esztendőben közel 130 alkalommal tettünk ki friss hírt, könyvajánlót, illetve az eseményeinken készült fényképekből kialakított fotóalbumot. Az elektronikus könyvtári hírlevelekben elhelyezett információk is a könyvtár honlapjára vezetik az olvasókat.

Természetesen nem hanyagoljuk el a közösségi felületeket sem, de ezek esetében nem elsősorban a hírközlést tekintjük célnak, hanem a figyelemfelhívást, illetve igyekszünk ezen platformok közösség-szervező erejét kihasználva minél többeket „becsábítani” rendezvényeinkre, programjainkra.

Amint az már említésre került, 2023-ban összesen 15 elektronikus hírlevelet küldtünk el az arra feliratkozott több, mint 1300 olvasónknak, bennük a könyvtár híreivel, könyv- és rendezvényajánlókkal. A statisztikai elemzések szerint a hírlevelek olvasottsága 45-50% között mozog, ami ebben a műfajban a szakértők szerint kifejezetten jónak mondható. Ami szintén örömteli tény, hogy a hírlevélről leiratkozók aránya 1% alatti, azaz olvasóink fontosnak tartják, hogy ezen a platformon is tájékozódhassanak a könyvtár híreiről.

2023-ban, elsősorban szervezési hiányosságok miatt, az előző évekhez viszonyítva kevesebbszer volt alkalmunk megjelenni a Veresi Krónika lapszámaiban. Így is 18 alkalommal adtak hírt rendezvényeinkről, programjainkról a lap hasábjain, amiért ez úton is szeretnénk kifejezni köszönetünket az újság munkatársainak.

A veresegyházi városi televíziózás gyökeres átalakulásával együtt járt a műsorkészítés, a műsorszerkezet átalakulása is. Így elmaradtak az előadások teljes időtartamú rögzítései, azonban havonta 1-1 alkalommal, 6-8 percben volt lehetőségünk a könyvtárról szóló információk közvetítésére. A gyors és profi munkáért, a remek összeállításokért a Veresnet TV munkatársainak tartozunk hálával.

Természetesen a múlt évben sem feledkeztünk meg az olyan hagyományos PR eszközök alkalmazásáról, mint a plakátok kihelyezése, illetve a beszerzett újdonságainkat, illetve programjainkat reklámozó szórólapok készítése.

Könyvtárhasználati tendenciák

Az elmúlt évek során jelentkező „sokkhatások” – a COVID, majd az energiaválság – komolyabb hatással nem voltak intézményünkre. A korlátozások okán bevezetett szolgáltatások – könyvcsomag összekészítés, házhozszállítás – iránti igény a korlátozások megszűntetésével szinte azonnal eltűnt. Ennek okát abban keressük, hogy a könyvszeretők, a könyvtár látogatói számára az olvasás élményéhez szorosan hozzá tartozik a könyv kiválasztása is, azaz az olvasnivaló kézbe fogása, az abba történő belelapozás.

A „Szolgáltatások” fejezetben részletezett pozitív változások – növekvő olvasói létszám, több látogatás és kölcsönzés – eredőjeként két okot tudunk meghatározni. Egyrészt az elmúlt 1-2 évben, a könyvpiacra is tapasztalható drasztikus áremelkedés sokakat terelt abba az irányba, hogy ezentúl ne vásárolják, hanem kölcsönözzék az olvasnivalóikat. Másrészt hiszünk abban – s ezt szeretnénk a jövőben majd felmérésekkel is igazolni –, hogy az elmúlt évek tudatos szolgáltatásfejlesztései, a közönségkapcsolatok és a marketing tevékenység területén bevezetett változások meghozták gyümölcsüket. Könyvtárunk ismertebbé vált és a város gazdag kulturális életének elfogadott szereplője lett.

Veresegyház, 2024. február 29.

Berze Lajos
Berze Lajos
igazgató

A Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár

2024. évi munkaterve

Készítette: Berze Lajos
igazgató

Tartalomjegyzék

Rövid összefoglaló	3
A stratégiai célok végrehajtása.....	3
Szervezet.....	4
Infrastruktúra.....	5
Gyűjteményi információk	5
Szolgáltatások.....	6
Minőségirányítás.....	6
Partnerségi együttműködések.....	7
PR/marketing/kommunikáció	8

Rövid összefoglaló

Az idei év során továbbra is azon területekre koncentrálunk munkánk során, amelyeken a jelenlegi elhelyezési körülmények között is sikeresen tudunk előre lépni. Ezzel együtt folyamatosan keressük annak a lehetőségét, hogy hol és milyen módon tudnánk „közelebb jutni” olvasóinkhoz, milyen új szolgáltatásokkal tudnánk kielégíteni a már artikulált vagy a még meg sem fogalmazott igényeket.

Tervezzük, hogy sokkal „szélesebbre nyitjuk kapuinkat” az óvodás és iskolás korú gyerekek előtt. Ez évben több olyan programot is tervezünk, amely őket célozza elsősorban (pl. diafilmvetítés és papírszínházi bemutatók), de fel kívánjuk venni a kapcsolatot a település általános iskolai pedagógusaival, hogy közösen találhassunk ki – idén elsősorban az alsós korosztály számára – az olvasással, információszerzéssel, könyvtárhasználattal kapcsolatos programokat.

Idén folytatódik a minőségirányítási rendszer bevezetése, adaptálása. Az első félév feladata, hogy a 2023-ban sajnálatosan bekövetkezett személyi változások okozta elmaradásokat bepótoljuk.

2024-ben két nagyobb, projekt jellegű feladat is vár ránk. Az egyik a jogszabályi előírásoknak megfelelő állományellenőrzés, amely során ez évben a dokumentumállomány legalább 20%-ára kiterjedő leltári ellenőrzést kell végrehajtanunk. A másik ilyen feladat a Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény épületének vízszigetelése, valamint a pincéjének felújítása lesz.

Idén is meg szeretnénk jelenni a városi rendezvényeken, hogy a település azon lakói számára is „láthatóvá váljon” könyvtárunk, akik eddig nem tudtak létezésünkről, vagy nem érdeklődtek szolgáltatásaink, programjaink iránt.

Ebben az évben is hívjuk, várjuk a város lakóit előadásainkra, klubestjeinkre, rendezvényeinkre. Programjaink megtervezése során igyekszünk az eddiginél nagyobb hangsúlyt fektetni az irodalomra, író-olvasó találkozók, könyvbemutatók megszervezésével. Persze várjuk azokat az előadókat is, akik az elmúlt években nagyszerű előadásokat tartottak már nálunk és folytatni szeretnénk a „Legendák köztünk élnek” címmel elindított beszélgetéssorozatot is, a város ismert és kedvelt személyiségeivel.

A stratégiai célok végrehajtása

A Könyvtár elfogadott stratégiájában 3 kiemelt célt, feladatot tűztünk ki magunk elé:

- 1.. Az új könyvtár építésével kapcsolatos célok és feladatokat.
- 2.. A jelenlegi elhelyezésünkkel kapcsolatos technikai és egyéb fejlesztésekkel összefüggő célok és feladatok.
- 3.. A minőségirányítási rendszer bevezetésével kapcsolatos célok és feladatok.

Az új, immáron véglegesnek mondható építészeti tervekkel bíró könyvtárépület megépítése egészen biztosan nem a 2024-es esztendő feladata lesz. A könyvtár elhelyezésével kapcsolatos novumként azonban felvetődött, hogy az új és minden igényt

kielégítő könyvtár megépítéséig intézményünk olyan ideiglenes elhelyezést nyerhessen, amely egyfelől jobban megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak (akadálymentes, vagy azzá tehető), másfelől legalább azt a szolgáltatási színvonalat lesz képes nyújtani, amelyet olvasóink, látogatóink a jelenlegi helyünkön már megszokhattak. Noha ezen „forgatókönyv” megvalósulása nem elsősorban a könyvtáron, illetve a könyvtárosokon múlik, azonban igyekszünk tőlünk telhetően mindent megtenni annak érdekében, hogy olvasóink számára méltóbb és könnyebben hozzáférhető körülmények között nyújthassuk szolgáltatásainkat.

Fentiek mellett – a fenntartó támogatásával – igyekszünk szolgáltatásainkat közelebb vinni a Ligetek és a Csonkás városrészek lakóihoz, ennek érdekében olyan bérelhető üzlethelyiséget keresünk, amely alkalmas egy fiókkönyvtár működtetésére.

Függetlenül a könyvtár elhelyezésétől, folytatnunk kell az infrastrukturális körülmények javítását. Erről az Infrastruktúra fejezetben lesz bővebben szó.

Amint az a rövid összefoglalóban is rögzítésre került, folytatjuk a minőségirányítási rendszer bevezetését, annak érdekében, hogy a könyvtár – mint szervezet – a hibák folyamatos javítása révén képes legyen a folyamatos megújulásra, a felhasználók igényeinek való minél magasabb szintű megfelelésre. Erről a Minőségirányítás fejezetben lesz szó bővebben.

Szervezet

A szervezeti struktúrában az év során változás nem várható.

A Könyvtár engedélyezett létszámkerete ez évben is 5 fő. Ez a létszám továbbra is komoly kihívások elé fogja állítani Könyvtárunkat, hiszen egy járványos időszakban bekövetkező megbetegedések vagy a gyakran óhatatlanul egy időben jelentkező szabadságigények is nagyban megnehezítik a munkaszervezést, a nyitvatartás folyamatosságának biztosítását.

Ugyan nem konkrétan a munkaterv tartalmi eleme, de e helyt is szeretném felhívni a fenntartó figyelmét arra a tényre, hogy a Könyvtár munkatársainak 80%-a ugyanahhoz a korosztályhoz tartozik, s nagyjából 10 év múlva, szinte egyidőben megy majd nyugdíjba. Ahhoz, hogy a jövőben a lakosság könyvtári ellátását, illetve a könyvtárak változó társadalmi szerepéből származó feladatokat megfelelő színvonalon láthassuk el, olyan könyvtárosokra lesz szükség, akik nem csak magas szintű és korszerű tárgyi tudással bírnak, de szerves részei a helyi társadalom szövetének, akik kell helyismerettel és ismertséggel rendelkeznek. Ehhez azonban már most gondolni kell a következő helyi könyvtáros nemzedék kinevelésére. Erre remek alkalmat kínálhat például a tervezett fiókkönyvtár megnyitása és ezzel összefüggésben a könyvtárosok létszámának növelése az eu-s normák és a hazai ajánlásoknak megfelelően.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően folyik a munkatársak beiskolázása, továbbképzése. Ebben az évben a könyvtár vezetője fogja elvégezni a NAV által szervezett, „ÁBPE-továbbképzés I. - a költségvetési szervek vezetői és gazdasági vezetői részére” címen meghirdetett tanfolyamot.

Infrastruktúra

Fizikai terek, bútorzat

A Könyvtár elhelyezésével kapcsolatos esetleges változások idei évi kihatásai még nem ismertek, így jelen munkatervben csak „kisebb ívű” feladatokat tűzünk ki magunk elé e téren. Ezek közül talán a legfontosabb, hogy a költségvetésben biztosított beruházási keret felhasználásával lecseréljük a gyermekrészlegben életveszélyessé vált könyvespolcokat. A csere során olyan új bútorzatot kívánunk beszerezni, amely a későbbiek során az új elhelyezési körülmények között is felhasználható lesz.

Infokommunikációs (IKT) eszközpark

Az idei év legfontosabb feladata e területen az elöregedett aktív hálózati elemek cseréje. Olyan eszközöket kívánunk beszerezni, amelyek nem csak kiváltják a meglévő switcheket és routereket, hanem a könyvtár valamennyi helyiségében megoldják a vezeték nélküli internetelérést, ezzel is javítva a Könyvtár által nyújtott informatikai szolgáltatásokat.

Gyűjteményi információk

2024-ben a központi költségvetésből könyvtári és közművelődési feladatok ellátására fordítható összeg alapján 4 602 000,- Ft-ot kell kötelező jelleggel dokumentum beszerzésre fordítani. Azért, hogy a jövő évben könyvtárunk ismét részesüljön a könyvtári érdekeltségnövelő támogatásból, a fenti összegben felül még mintegy 850 000,- Ft-ot, így összesen bruttó 5 460 000,- Ft-ot terveztünk állományfejlesztésre felhasználni. Ez évben kitűzött célunk a beszállítói kör bővítése, különös tekintettel a helyi, könyvkereskedéssel foglalkozó vállalkozásokra.

Ez év során is 2 alkalommal tervezünk selejtezést, melyek keretében a fizikailag, illetve tartalmilag elavult dokumentumokat vonjuk ki az állományból. Tekintve, hogy mind a szabadpolcos tereink, mind raktáraink a végletekig zsúfoltak, a selejtezésre kerülő állomány nagysága megegyezik az újonnan beszerzendő könyvállomány nagyságával – esetleg minimális mértékben meg is haladja majd azt.

Az év egyik legnagyobb feladata a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról szóló 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet előírásai szerinti részleges állományleltár megvalósítása lesz. Ennek keretében idén a gyerekrészleg állományát fogjuk leltározni. A leltár alkalmával nem csak a dokumentumok meglétét fogjuk ellenőrizni, de felülvizsgáljuk azok életkori és műfaji besorolását is, javítjuk vagy cseréljük a visszaosztást segítő jelzeteket, illetve pótoljuk a hiányzó vonalkódokat is.

Szolgáltatások

2024-ben is kiemelt célunk, hogy az elmúlt évek során meghonosított valamennyi szolgáltatásunkat folyamatosan és magas színvonalon tudjuk biztosítani olvasóinknak, látogatóinknak.

2024. február végén a NetLib Kft. munkatársa egy programbemutató során ismertette meg a Pest megyei könyvtárosok közösségével a SZIKLA integrált könyvtári rendszer legújabb, a könyvtárak számára már hozzáférhető fejlesztéseit. Az ezekkel történő megismerkedést követően szeretnénk bevezetni olyan új, additív szolgáltatásokat, amelyek – elsősorban a felhasználók önállóságára alapozva – teszik kényelmesebbé és korszerűbbé a könyvtárhasználatot, illetve a könyvtár és a felhasználók közötti kommunikációt és kapcsolattartást.

Idén az eddigiéknél is nagyobb figyelmet kívánunk szentelni legfiatalabb olvasóinknak. Számukra havi rendszerességgel tartunk már január óta diavetítés, illetve papírszínház esteket, amelyekre már az első két alkalommal is jelentős érdeklődés mutatkozott.

Veresegyház várossá válásának 25. évfordulóján több olyan akciót is meghirdetünk, amelyek mindegyike az olvasáshoz kötődik. Mind a felnőtt, mind a gyerek olvasóknak hirdettünk, illetve hirdetünk könyves kihívásokat, amelyek „nyereménye” elsősorban maga az olvasás öröme és a szellemi kalandok átélése, amit mi csak egy-egy ajándékkönyvvel kívánunk „megtoldani”.

A gyerekek számára kiírt olvasási vetélkedő mentén szeretnénk elmélyíteni kapcsolatainkat a helyi általános iskolákkal, és számukra – az igényeik felmérése után, a lehetőségeink keretein belül – „helybe vinni” bizonyos könyvtári szolgáltatásokat (pl. könyvtárhasználati órák).

Minőségirányítás

Amint arról a beszámolóban is szó esett, a minőségirányítási rendszer bevezetése a személyi változások miatt megtorpant, de legalábbis jelentősen lelassult. A 2024-es esztendő feladata, hogy a múlt évben elmaradt feladatokat pótoljuk, így legfőképp:

1. Elkészítsük a külső kommunikációs stratégiát annak érdekében, hogy a Könyvtár valamennyi partnerével (az olvasótól a fenntartóig bezárólag) tervezetten és a megfelelő csatornákon tudjunk kommunikálni;
2. Folytatni kell a munkafolyamataink feltérképezését és alapos dokumentálását. E tevékenység célja, hogy a folyamatokban mutatkozó hibákat, hiányosságokat be tudjuk azonosítani, s javításuk révén a könyvtári szolgáltatásokat magasabb színvonalra tudjuk emelni.
3. Március végére be kell fejeznünk azt a már megkezdett, kérdőíves felmérést, amely célja, hogy az „utca emberétől” kapjunk információt arról, mennyire ismert a lakosság körében könyvtárunk és milyen elvárásokat fogalmaznak meg Veresegyház polgárai egy XXI. századi könyvtárral kapcsolatban.

4. Egy szervezeti kultúrára irányuló felmérést kell végeznünk, amely segítségével feltérképezhetjük, mit gondolnak a Könyvtár munkatársai a kollégák közötti viszonyokról, az intézményünkben elfogadott értékrendről, valamint a munkavégzés módjáról. A felmérés célja egy olyan szervezeti kultúra meghonosítása a Könyvtárban, amely egyaránt szolgálja az intézmény és a benne dolgozók érdekeit, elvárásait, ekként biztosítva a magas színvonalú szolgáltatásokat.
5. Az idei évtől olyan költséghatékonysági elemzéseket akarunk bevezetni és alkalmazni, amelyek rávilágítanak, hogy a Könyvtár milyen hatékonysággal, illetve eredményességgel használja fel a költségvetési forrásokat, illetve általában véve milyen társadalmi hasznossággal bír. Ezen elemzések célja ismételten csak az, hogy mérhetővé tegyék a könyvtári munka eredményeit, rávilágítsanak a folyamatokban rejlő hibákra annak érdekében, hogy azok javíthatókká váljanak.

Partnerségi együttműködések

Oktatási intézmények

Amint azt a szolgáltatások fejezetben már ismertettem, szeretnénk az év során elmélyíteni kapcsolatunkat a városban működő általános iskolákkal. E törekvésünk célja, hogy felmérjük, milyen területeken tudnánk együttműködni, illetve milyen elvárásokat, igényeket támasztanának könyvtárunkkal szemben a pedagógusok és diákok. Elképzeléseink szerint – amennyiben ezt az iskolai szabályok lehetővé teszik – helyben, az iskolában tarthatnánk foglalkozásokat a gyerekeknek, a könyvtárosok kompetenciakörébe tartozó témákban.

Köz-Pont Ifjúsági ház / Támaspont MOPKA

2023-ban már rendszeresen adtunk helyt az Ifjúsági ház híreinek, információinak a könyvtári hírlevélben. Ezt a lehetőséget természetesen idén is felajánljuk számukra annak érdekében, hogy az általuk végzett fontos munkával kapcsolatos írások, felhívások a lakosok minél szélesebb köréhez eljuthassanak. Az együttműködés keretében Könyvtárunk olyan információkkal, tudással szeretne gazdagodni a Központ munkatársainak segítségével, amely révén pl. az imént említett iskolai foglalkozásokat tudnánk élményszerűbbé és ezáltal élvezetesebbé tenni az általános iskolai tanulók számára.

Veresegyházi Katolikus Gimnázium

Az aláírt megállapodásnak megfelelően az elkövetkezendőkben is biztosítjuk a közösségi szolgálat lehetőségét a verkás tanulóknak. Számukra az egészen egyszerűtől a kifejezetten kreatív feladatokig tudunk „munkát biztosítani”, amennyiben ezt igénylik.

Szakmai szervezetek

Könyvtárunk évek óta testületi tagja a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Pest Megyei Szervezetének. Ezen partnerég keretében rendszeresen veszünk részt a PEMEKSZ által szervezett konferenciákon, műhelynapokon, olvasószolgálatos és gyerekkönyvtáros

szakmai napokon. Idén 5 alkalommal tervezünk részt venni ilyen jellegű eseményeken, de ezek mellett is igyekszünk aktívan részt venni a szervezet életében.

PR/marketing/kommunikáció

A 2023-ban végzett kérdőíves felmérésünk vonatkozó részének eredménye azt mutatta, hogy olvasóink számára a legfontosabb olyan „hírvivők”, amelyekből a Könyvtárral kapcsolatos információkhoz jutnak (sorrendben):

1. a Könyvtár elektronikus hírlevele
2. a Könyvtár honlapja
3. a könyvtári szórólapok
4. a Könyvtár Facebook oldala
5. a Veresi Krónika
6. plakátokról

Az idei évben végzett kérdőíves felmérésből arra a kérdésre is választ remélünk, hogy mindazok, akik nem könyvtártagok, milyen forrásból tájékozódnak a város híreiről, a kulturális élet eseményeiről. A fenti két információ birtokában, a minőségügyi rendszer bevezetésének keretében kívánjuk meghatározni azt a kommunikációs stratégiát, amelynek segítségével – reményeink szerint – a lehető legtöbbekhez eljuttathatjuk a Könyvtárral kapcsolatos fontos híreket, információkat.

Természetesen továbbra is szeretnénk kiaknázni azokat a – többéves jó kapcsolatokon alapuló – lehetőségeket, amelyeket a Veresi Krónikában, illetve e Veresnet TV-ben való megjelenés jelent számunkra.

Továbbra is nagy figyelmet fordítunk a közösségi médián való jelenlétünkre, ezt igyekszünk színesebbé és a szélesebb közönségnek tetszővé tenni.

Veresegyház, 2024. február 29.

BESZÁMOLÓ A VÁROSI MÚZEUM 2023-AS ÉVÉRŐL ÉS A 2024. ESZTENDŐ FŐBB TERVEI

BESZÁMOLÓ – 2023

1. Múzeumi alapfeladatok

- Gyűjtőmunka, gyűjtemények
- Nyilvántartás – feldolgozás
- Bemutató

2. Szakmai és intézményi együttműködések

3. Szolgáltatások

4. Látogatószám

5. Közönségkapcsolatok, kommunikáció

6. Működési feltételek

- Személyi feltételek
- Infrastruktúra
- Gazdálkodás

KIEMELT TERVEK – 2024

1. Kapcsolódás a várossá válás 25. évfordulójának programjaihoz

2. A szakmai-intézményi fejlesztés előkészítése

3. „650+” (A település okleveles említésének történeti évfordulója)

4. Épületfelújítás, infrastruktúra

1. MÚZEUMI ALAPFELADATOK

Veresegyház muzeális közgyűjteménye immár 7. éve látja el a település históriájával kapcsolatos, a múzeumokra vonatkozó előírások szerinti szakmai feladatokat. E feladatok lényegében három nagy csoportra bonthatók:

- **Gyűjtőmunka, gyűjtemények.** (A helytörténeti emléktárgy – történeti, néprajzi, fotó stb. – szisztematikus gyűjtése.)
- **Nyilvántartás – feldolgozás.** (Az előírásoknak megfelelő nyilvántartások – gyarapodási napló, szakgyűjteményi leltárkönyvek stb. vezetése és biztonságos tárolás.)
- **Bemutató.** (A muzeális értékek közkinccsá tétele – kutatószolgálat, kiállítások, rendezvények stb.)

A három szakmai terület legfontosabb 2023. évi eredményeit röviden a következőképpen foglalhatjuk össze:

Gyűjtés, gyűjtőmunka

• 2023-ban is tartós maradt az a korábban kialakult tendencia, melynek során a helyi emléktárgy javarészt a veresi lakosok adományaként kerül a Múzeumba. Szintén erősnek mondható az ún. saját gyűjtőmunka, amely az elmúlt évben egyrészt a régészeti gyűjtőkörből adódóan a régészeti leletek növekvő számában, másrészt a polgármesteri váltásból fakadóan a modernkori önkormányzati dokumentumok gyarapodásában mutatkozott meg. A szakgyűjtemények növekedése nagyságrendileg a következő volt:

Régészeti leletanyag (Saját gyűjtés, MNM-től átvétel)	400 tétel
Történeti tárgyi emléktárgy (Adomány, saját gyűjtés)	30 db
Fotóarchívum (Adomány, saját gyűjtés)	200 db
Néprajz (Adomány)	10 db
Történeti dokumentum (Önkormányzattól átvétel, saját gyűjtés)	600 db
Digitalizált képanyag (Levéltárártól, múzeumoktól kapott)	120 felvétel

Nyilvántartás – feldolgozás

• A Múzeum nyilvántartási rendszerében az alapot a „Gyarapodási Napló” jelenti, mint a gyűjteménybe kerülő emléktárgyak első rögzítésének tulajdonjogi dokumentuma (leltára). Vezetése ideális esetben naprakész, függően egyes emlékek típusától (például: kisnyomtatványok, jelenkori képek stb.) és a gyarapodás ütemétől. E tekintetben még elmaradásaink vannak a 2023-ban bekerült nagyszámú emléktárgy miatt. A múlt év végén a Naplóban rögzített tárgyi tételek száma meghaladta a 300-at.

• A régészeti gyűjtőkörrel bővülés kapcsán megnyitottuk a „Régészeti szakleltárkönyvet”, amely – a néprajzi mellett – a második klasszikus nyilvántartási könyvünk. A Múzeumba került leletanyagokból mintegy 300 tételt vezettünk be a szakleltárkönyvbe.

• Folytattuk a fotográfiai gyűjtemény digitalizálását, hozzávetőleg 200 archív felvétellel.

• Folytatódott a gyűjteményi anyag biztonságos és áttekinthető tárolása (előírásszerű múzeumi tárolók és dobozok, raktári rend) és a működéssel kapcsolatos Adattár további rendezése.

Bemutató

- Intézményünket a látogatók előtt változatlanul hétfői napokon tartjuk nyitva (10–16 óra), de csoportokat (iskolai osztályok, turisták) bejelentkezéssel hétköznapokon is fogadunk, illetve alkalmazkodunk különféle városi események időpontjaihoz (kulturális- és egyházi rendezvények).
- A kiállítás, mint műfaj a múzeumok egyik legfontosabb nyilvánosság előtti megmutatkozása. Nagy népszerűsége okán 2023-ban is megtartottuk a „Veres régen... és még régebben” című várostörténeti bemutatót, amely a település életében az első ilyen jellegű tárlat.
- Kihelyezett kiállításaként a nyári Városünnephez kapcsolódóan 2023. július 1–31. között a városházán rendeztük meg a „Föld rejtette – újabb régészeti leletek a Városi Múzeumban” című tárlatot.
- A Múzeumunk melletti barokk templom még a korábbi régészeti feltárás állapotát „őrzi”, ennek ellenére – vagy inkább épp emiatt – azonban nagyszámú érdeklődőt vonz. Bemutatóját 2023-ban is vállaltuk és a terepet valamelyest rendeztük a látogathatóság érdekében.
- A Fabula Kerámiaműhellyel és a Veresegyházért Kulturális Alapítvánnyal együttműködve 2023 nyarán öt gyerek-, illetve családi tábort rendeztünk.
- Múzeumunk egyik szolgáltatása az ún. Kutatószolgálat, mely az intézményben őrzött emléktárgyat különféle kutatásokhoz biztosítja szakemberek számára. Ebbe a körbe tartozik a speciális érdeklődés és kérések (családfa kutatás, hagyomány kutatás stb.) kielégítése is. Szolgáltatásunkat 2023-ban közel félszázán vették igénybe.

2. SZAKMAI ÉS INTÉZMÉNYI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK:

- A muzeális intézmények felügyeletét ellátó EMMI Közgyűjteményi Főosztállyal a kapcsolattartás az alapítás óta folyamatos, a 2023. évi kötelező adatszolgáltatást teljesítettük.
- Régészeti területen legfontosabb partnerünk a Magyar Nemzeti Múzeum, amellyel összehangoljuk a feltárásokat és szerződésben rögzítjük a leletek közös nyilvántartását, részben pedig átvételét.
- Folyamatosan részt vettünk a szakmai szervezetek, valamint a város több intézményt és civil szervezetet megmozgató ünnepein és kulturális eseményein (Majális, Városünnep, Kulturális Örökség Napjai, egyházi ünnepek stb.).
- A Fabula Kerámiaműhellyel és a Veresegyházért Kulturális Alapítvánnyal az együttműködés napi szintű, az említett nyári táborok mellett rendszeresen a gyerekfoglalkozások és a népzenei szakmai napok.
- Rendszeresen a helyi oktatási és szociális intézményekkel való kapcsolatok is: a múzeumi kiállításokat immár rendszeresen látogatják óvodás és iskolai, turista és nyugdíjas csoportok. Vonzáskörzetünk a környékbeli településekre (Szada, Gödöllő, Rákospalota stb.) is kiterjedt.
- Együttműködve a „Közösségi Régészeti Egyesület”-tel, régész munkatársunk munkáját (lelőhely kutatás, terep bejárások stb.) három önkéntes régészeti technikus segíti (Vastagné Kormány Zsuzsa, Kovács László, Rácz István).

- Szabóné Vank Erzsébet munkatársunk állandó segítője a Tájház munkájának.

3. SZOLGÁLTATÁSOK:

- Korunk múzeuma – még ha a kisebbek közé is tartozik – ki kell elégítse a közösségi és látogatói igényeket speciális szolgáltatásokkal is. Az egyik a szinte divattá vált családfakutatáshoz nyújtandó szakmai-módszertani segítség a családjuk történetét feltárni kívánó lelkes amatőrök számára. (A kutatói szolgálat keretén belül.)
- Növeltük az ún. múzeumi „Kisbolt” kínálatát, amelyben a látogatók vásárolhatnak veresegyházi vonatkozású és helytörténeti jellegű kiadványokat.
- A régészeti jogosultság következtében bevezettük a telefonos leletbejelentő szolgálatot, amely a nap bármely szakában hívható.

4. LÁTOGATÓSZÁM

A múzeumi világban még mindig kimutatható a 2020. évi covid járvány hatása, melynek következtében – különösen a kisebb intézményekben – kevesebb vagy éppen stagnál a látogatók száma. A negatív jelenség nálunk is kimutatható, s „rátett egy lapáttal” a 2022. év végén bevezetett ún. takarékosági intézkedés, amely hónapokra csökkentette a Múzeum nyitvatartási idejét heti egy napra. A 2023. év adatai:

Múzeumi kiállítások és öregtemplomi régészeti terület	1137 fő
Rendszeres Fabula Műhely és népzenei foglalkozások	1040 fő
Nyári táborok	130 fő
Saját rendezvények (szakmai, KÖN stb.)	300 fő
Múzeumi szolgáltatások igénybevétele	48 fő
Összesen:	2655 fő

5. KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATOK, KOMMUNIKÁCIÓ:

- Ahhoz képest, hogy kismúzeumról van szó és meglehetősen szerény körülmények között dolgozunk, folyamatosan érzékeljük a városlakók szimpátiáját és segítőkészségét. A látogatók visszajelzései (vendégekönnyvi bejegyzések, személyes vélemények) és a szaporodó adományok (helyi emlékek, pénzbeli hozzájárulások és társadalmi munka) mutatják, hogy a városhoz méltó, kedvelt intézmény lettünk. Támogatóink és az adományozók neveit a Múzeum előterében elhelyezett táblákon örökítjük meg.
- Kiemelt támogatónk a Szép Magyar Szó Alapítvány, amely évente nyújt pénzbeli támogatást (100.000 Ft) a Múzeum kiállításaihoz és rendezvényeihez.
- Nem elhanyagolhatók, és ha forintosítani akarjuk, ide kívánczik a támogatóink által természetben nyújtott segítség (ún. társadalmi munka), melynek hozzávetőleges értéke 150–200.000 Ft volt. Az adományként kapott muzeális értékű emléktárgy becsült eszmei értéke kb. 600–700.000 Ft.
- Kialakult egy elektronikusan számon tartott szűkebb múzeumbarát kör (90 fő), amellyel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. Rendszeresen jelen vagyunk a „Veresi Króniká”-ban, a VVTV műsoraiban és a helyi közösségi médiában.

6. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

Személyi feltételek

- A Múzeum szakmai gárdája 2023-ban egy régész munkatárssal egészült ki, így a működtetéséhez szükséges személyi feltételek (egy fő szerződéses szakalkalmazott és két fő megbízásos munkatárs) megfelelőek. Megjegyzem, hogy a szakmai- és szervezőmunka mellett a három fő lát el minden egyéb feladatot is (hétvégi nyitvatartás, dekorációs munkák, raktárgondozás, takarítás, kertészet stb.).

Infrastruktúra

- A múzeumi infrastruktúra (térhasználat, eszközök stb.) megfelelő, bár szükség lenne kisebb fejlesztésekre (telefon bevezetése, szemétszállítás megoldása stb.).
- 2023-ban eljutottunk oda, hogy a múzeumépület szűkké vált és ez hamarosan a további fejlődés gátja lesz. Különösen a gyarapodó műtárgyállomány előírásoknak megfelelő tárolása okoz egyre komolyabb gondot, ideértve a különböző hagyatékok elhelyezését is. (Átmenetileg külső raktárt használunk, önkormányzati tulajdonú épületben.) A fejlesztés-bővülés javasolt konkrétumait az idén kidolgozásra kerülő, alább röviden ismertetett fejlesztési tervben fogjuk részletezni.

Gazdálkodás

- Az intézmény a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár szervezeti egységeként részesül fenntartói támogatásban. A gazdálkodás – és általában a működés – rendje szempontjából ez a modell 2023-ban is zökkenőmentes volt.
- Az intézmény tárgyévi költségvetése közel 11 millió forint volt, ennek túlnyomó részét – hozzávetőlegesen 7 millió forintot – a különböző formában foglalkoztatottak bér vagy bér jellegű kiadásai tették ki. Mintegy 3 millió forint került tervezésre a megemelkedett energiaszámlák kifizetésére.

KIEMELT TERVEK – 2024

A szakmai műhelymunka folytonosságának aktuális feladatait ehelyütt nem részletezzük, inkább a kiemelt, valamint nagyobb volumenű terveinkről szólunk.

1. Kapcsolódás a várossá válás 25. évfordulójának programjaihoz

- „Templomkert Galéria” – szabadtéri, 8 tablós (1 tabló: 100x100 cm) helytörténeti kiállítássorozat a templomkertben, havonta változó témák feldolgozásával, összesen 6 kiállítás rendezése (április-október).

- „Derűs múzeumi aukció” – a Múzeumba bekerült, de nem helyi vonatkozású érdekességek (fotográfiák, képeslapok stb.), kiállításokon szerepelt dokumentumok digitális változatai (fotók, plakátok stb.) és műtárgymásolatok (régészeti korú kerámiák) árverése. (Városünnepen)
- A Magyar Nemzeti Múzeummal együttműködve talajradaros vizsgálat és szondázó feltárás a Fő út 116. számú telken, majd a leletek bemutatása. (A területen várhatóan középkori lelőhely kerül elő.)

2. A szakmai-intézményi fejlesztés előkészítése

- A régészeti gyűjtőkörrel kibővült feladatainkból fakadóan a város területén lévő ismert és potenciális lelőhelyek felelős múzeumi felügyeletet kívánnak meg, ezért erre vonatkozó önkormányzati rendelet kiadását kezdeményezzük. A rendelet lényege, hogy a település néhány precízen körül határolt részén bármely építő- vagy beruházási jellegű tevékenység engedélyének kiadása előtt kötelező legyen a Múzeum szakvéleményét kérni a terület régészeti jelentőségéről. (Ha szükséges, a Múzeum régészeti felügyeletet fog biztosítani.) A rendelet előkészítése, majd javasolt elfogadása: 2024. ősz-tél.
- Intézményünk megalapítása (2017) óta „közérdekű muzeális gyűjtemény” besorolással végzi a munkáját. Az eltelt évek során mutatott szakmai fejlődés következtében megérett a helyzet, hogy előre lépjen a közgyűjtemények „rangsorában” és megfelelő előkészítés után a fenntartó Önkormányzat kezdeményezze az EMMI-nél a „területi múzeum” státuszának elérését. (Az új besorolás – a szakmai skála gazdagítása mellett – környékbeli településekre is kiterjesztheti az intézmény gyűjtőkörét és egyéb szakmai feladatait.) 2024 őszére Múzeum elkészíti a fejlesztés koncepcióját és annak konkrét vonatkozásait, majd az Önkormányzat elé terjeszti. Elfogadása esetén az új státusz elérésének javasolt időpontja: 2025 (A település első okleveles említésének 650. évfordulója.)

3. „650+” (A település okleveles említésének történeti évfordulója)

2025-ben lesz éppen 650 éve, hogy Veresegyház nevét először említik egy középkori oklevélen (1325). (A történelmi dátum nem a település korára vonatkozik, ezért használjuk a „650+” jelölést.) Az évforduló sok mindenre adhat alkalmat (időzített fejlesztések, ünnepi események stb.), de jellege révén történelmi, ezért a kulturális programtervezésben a Múzeum oroszlánrészt kíván vállalni. (Előzetes terveink már vannak.) Azt javasoljuk, hogy az Önkormányzat legkésőbb 2024 nyarán állítsa fel azt a munkacsoportot (bizottságot), amely az ünnepi év eseménysorát megtervezi és költségvetésére javaslatot tesz, majd a képviselő-testület elé terjeszti.

4. Épületfelújítás, infrastruktúra

- 2016-os átadása óta múzeumépületen átfogó karbantartási munkálatokat nem végeztek. Az immár halaszthatatlan munkákról – nyílászárók javítása-festése, tetőhibák, homlokzatjavítás és festés, mosdók felújítása stb. – lista készült, a munkák elvégzéséhez szükséges fedezetet a költségvetési tervben jeleztük.
- Falszigetelés: Évek óta fennálló probléma a falak vizesedése, a felszivárgó nedvesség nem csak esztétikai probléma, hanem a belső múzeumi terekre is negatív hatással van (muzeális tárgyak épsége, dohos szag stb.). Lényegében az épület teljes körbe szigetelésére van szükség,

nem tüneti kezelésre. A munkák elvégzéséhez szükséges fedezetet a költségvetési tervben jeleztük.

- A pince felújítása (lépcső biztonságossá tétele, termálközpont rendezése, festés) szintén évek óta esedékes munka, elvégzésével hasznosítható közösségi teret nyernénk. A felújítás tervei elkészültek (Nagy László építész), a szükséges fedezetet a költségvetési tervben jeleztük.
- Megoldásra vár a Múzeum előtti közterület burkolati hibáinak kijavítása és a kocsibejáró térkövezése. Szintén probléma a múzeumkert mögötti játszótér és pálya használatának negatív hatása (vandalizmus), ezért legalább egy növényfal telepítésével szeparálni kell a kertet. (A munkák elvégzését – közterületről lévén szó – a városháza műszaki stábjától kértük.)

Veresegyház, 2024. január 30.

Összeállította:

Dr. Varga Kálmán